

Tillaga til úrbóta á gatnamótum Höfðabakka og Bæjarháls

Meirihluti Sjálfstæðisflokks, Viðreisnar og Framsóknarflokks leggur til að hafinn verði undirbúningur úrbóta á gatnamótum Höfðabakka og Bæjarháls samkvæmt sviðsmynd 2 í greiningu COWI sem lögð var fyrir umhverfis- og skipulagsráð. Þar er meðal annars gert ráð fyrir lengingu vinstribeygjuakreinar frá Bæjarhálsi, lengingu akreinar sunnan gatnamótanna og breytttri akreinaskipan frá Streng.

Jafnframt verði hafinn undirbúningur að endurgerð hægribeygjuframhjálaups frá Bæjarhálsi til norðurs inn á Höfðabakka, sem fjarlæggt var við síðustu breytingar á gatnamótunum.

Þá verði einnig kannaður fýsileiki undirganga undir Höfðabakka rétt norðan við gatnamótin til að tengja göngu- og hjólastíga beggja vegna götunnar.

Áður en endanleg ákvörðun um framkvæmdir verður tekin verði lagt fyrir ráðið kostnaðarmat, áætlaður framkvæmdatími og möguleg tímasetning framkvæmda, auk upplýsinga um hvort og með hvaða hætti þurfi að bjóða verkið út.

Greinargerð

Árið 2025 voru gerðar umfangsmiklar breytingar á gatnamótum Höfðabakka og Bæjarháls samhliða endurnýjun umferðarljósa og breytingum á göngu- og hjólaleiðum. Meðal annars voru hægribeygjuframhjálaup fjarlægð og akreinaskipan gatnamótanna breytt. Markmið breytinganna var meðal annars að bæta umferðaröryggi gangandi og hjólandi vegfarenda án þess að auka heildartafir umferðar.

Umferðarflæði og fyrirhugaðar úrbætur

Í kjölfar breytinganna hafa komið fram verulegar tafir á annatímum og langar biðraðir við gatnamótin. Verkfræðistofan COWI hefur nú greint núverandi ástand og mögulegar úrbætur. Samkvæmt greiningunni er meðalbið á gatnamótunum um 76 sekúndur á ökutæki á síðdegisháannatíma og þjónustustig þeirra E. Með úrbótum samkvæmt sviðsmynd 2 er áætlað að meðaltafir lækki í um 46 sekúndur á ökutæki og þjónustustig batni úr E í D.

Umferðarmælingarnar sem greining COWI byggir á endurspegla það leiðarval sem vegfarendur höfðu tekið upp eftir breytingarnar. Fram hafa komið ábendingar um að vegna tafa á Höfðabakka og við Bæjarháls hafi hluti

vegfarenda kosið að fara aðrar leiðir en um umrædd gatnamót. Ekki liggur fyrir í greiningunni sérstakt mat á umfangi þessarar tilfærslu umferðar. Því kann mælt umferðarmagn við gatnamótin að gefa takmarkaða mynd af þeirri eftirspurn sem gæti verið eftir leiðinni ef umferðarflæði batnar og vegfarendur færa sig aftur á Höfðabakka.

Endurgerð hægribeygju til norðurs

Meirihlutinn telur mikilvægt að undirbúa samhliða endurgerð hægribeygjuframhjáhlups frá Bæjarhálsi inn á Höfðabakka til norðurs. COWI metur heildarávinning af endurgerð þess einnar og sér takmarkaðan og mælir ekki með þeim valkosti út frá umferðaröryggi. Samsetning endurgerðarinnar og úrbóta samkvæmt sviðsmynd 2 er þó ekki meðal reiknaðra sviðsmynda skýrslunnar. Við undirbúning verði því metin samanlögð áhrif aðgerðanna og sérstaklega hugað að öryggi gangandi og hjólandi vegfarenda. Því er mikilvægt að undirbúningurinn taki bæði til afkastagetu og umferðaröryggis áður en endanleg ákvörðun er tekin.

Rétt er jafnframt að hafa í huga að sérstök afkastagreining var ekki unnin á nákvæmlega þeirri endanlegu útfærslu gatnamótanna sem samþykkt var árið 2025. Reykjavíkurborg hefur síðar upplýst að framkvæmd útfærslan hafi verið sambland tveggja valkosta í fyrri greiningu COWI og að fyrirliggjandi greiningar hafi verið taldar nægja við mótun hennar.

Undirbúningur og framkvæmd

Meirihlutinn telur því mikilvægt að næstu ákvarðanir byggist á eins traustum upplýsingum og kostur er. Áður en ráðist verður í framkvæmdir þarf að liggja fyrir kostnaðarmat, áætlaður framkvæmdatími, möguleg tímasetning framkvæmda og upplýsingar um útboðspörf. Jafnframt þarf að meta hvernig einstakar aðgerðir vinna saman og hvaða útfærsla skilar mestri aukningu á afkastagetu án þess að slakað sé á kröfum um öryggi allra vegfarenda.

Markmiðið er að tryggja að Höfðabakki, sem ein mikilvægasta samgönguæð austurhluta Reykjavíkur, geti annað þeirri umferð sem um hann fer með eins öruggum og greiðum hætti og mögulegt er og draga þannig úr töfum og þeim samfélagslega og efnahagslega kostnaði sem þeim fylgir.

Tenging göngu- og hjólastíga

Meirihlutinn mun jafnframt kanna fýsileika undirganga undir Höfðabakka rétt norðan við gatnamótin til að tengja saman göngu- og hjólastíga beggja vegna götunnar. Markmiðið er að bæta samfellu stígakerfisins og tryggja öruggari og greiðari leiðir fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur. Við könnunina verði lagt mat á staðsetningu, aðgengi fyrir alla, tengingar við núverandi stíga og kostnað.

